

EESSÕNA

Eesti on väike avatud majandusega riik. Sellest tingitult omab kõik, mis meie majanduselus toimub, ka rahvusvahelist mõõdet. Rahvusvahelisi majandussuhteid aitab jälgida ja mõista Eesti riigi maksebilanss, mida koostatakse Eesti Pangas. Taasiseseisva Eesti Vabariigi ajal on Eesti maksebilansistatistikat nüüdseks avaldatud juba viisteist aastat. Seepärast pühendame ka ajakirja Kroon ja Majandus käesoleva numbri just maksebilansiga seotud teemadele.

Me ei sea eesmärgiks anda ülevaadet välissektori seisust. Tegu on kogumikuga artiklitest, mis käsitlevad maksebilansistatistikat nii teoreetilisest kui ka praktilisest vaatenurgast, vormilt lihtsamas või keerulisemas esituses. Tõenäoliselt suureneb avalikkuse huvi maksebilansistatistika vastu edaspidi veelgi, sest Euroopa Liiduga ühinemise esimesed tõendid majanduse muutuste kohta kajastuvad just statistikas.

Esmalt anname ülevaate Eesti maksebilansi üldisest arengust aastatel 1992–2006 ning toome välja kolm põhilist arenguetappi. Seejärel analüüsime Eesti väliskaubanduse suundumusi viimase kolmeteist aasta jooksul, kuivõrd areng on olnud tormiline.

Lisaks tutvustame värskes numbris otseinvesteeringute statistikaga seotud probleeme. See valdkond on viimastel aastatel kogu maailmas üha aktuaalsemaks muutunud, kuna majanduse üleilmastumises mängivad rahvusvahelised kontsernid väga suurt rolli. Seejärel räägime Euroopa Keskpankade Süsteemi väärtpaberite keskandmebaasist ning vaatleme maksebilansi, investeerimispositsiooni ja välisvõla seoseid.

Üks maksebilansiga seotud teema, mis alati laiemat huvi äratav, on reisiteenused. Teeme ülevaate reisiteenuste näitajate arvutamise kõõgipolest ning toome lugejani ka EMORi värsked küsitlustulemused Eesti inimeste reisieelistuste ja puhkusereiside finantseerimisviiside kohta.

Statistilised andmed peavad olema piisavalt usaldusväärsed, et analüütikud ja majanduspoliitikud saaksid nendele tuginedes teha majandus- või päevapoliitilisi järeldusi. Seepärast käsitleme lõpetuseks ka maksebilansi kvaliteedi erinevaid hindamisvõimalusi ja analüüsivõtteid.